

YEGAH MUSICOLOGY JOURNAL

HTTP://DERGIPARK.ORG.TR/PUB/YEGAH

e-ISSN: 2792-0178

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article

Geliş Tarihi / Date Received : 17.05.2025

Kabul Tarihi / Date Accepted : 18.06.2025

Yayın Tarihi / Date Published : 30.06.2025

DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1701443>

e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

TÜRK MÜZİĞİ DEVLET KONSERVATUVARLARININ YAPILANMA BİÇİMİNE İLİŞKİN AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

SAHİL, Tuğba¹ & ERSOYDAN M. Yiğit²

ÖZ

Bu araştırma “Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının yapılanma biçimine ilişkin akademisyen görüşlerini incelemek” amacıyla yapılmıştır. Türk Müziği eğitimi veren kurumlar olarak Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının kurumsal yapılanmaları ülke genelinde farklılık göstermektedir. Tarihsel süreçte değerlendirildiğinde Cumhuriyet Dönemi öncesine kadar uzanan köklü sayılabilecek bir geçmişe sahip Türk Müziği eğitimi kurumlarımızın yapılanma süreçlerindeki bu farklılığın kaynağının ne olduğu bilinmemektedir. Bu nedenle, Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının yapılanma biçimine ilişkin akademisyen görüşlerinin belirlenmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir. Araştırma, nitel bir durum çalışmasıdır. Araştırmanın evreni, Türkiye’de Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında görev yapan akademisyenlerdir. Evrenin tam sayısı bilinmediğinden, araştırma verileri çalışma grubundan sağlanmıştır. Veriler, dört

¹ Öğr. Gör, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türk Müziği Devlet Konservatuarı, Müzik Bölümü, Türk Müziği ASD, tdagli@mehmetakif.edu.tr, [0000-0002-9940-3162](https://orcid.org/0000-0002-9940-3162)

² Dr. Öğr. Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD, myersoydan@mehmetakif.edu.tr, [0000-0001-9053-4580](https://orcid.org/0000-0001-9053-4580)

sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik sağlandıktan sonra rastlamsal (random) olarak belirlenen 6 akademisyen ile yüz yüze görüşme yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre; katılımcıların tamamı Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının Thm ve Tsm olarak ayrı ayrı yapılanmalarını avantajlı bulurken, bu yapılanmanın beraberinde bazı olumsuz durumların oluştuğunu belirlemişlerdir. Sonuç olarak; akademisyenlerin Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının ayrı ayrı yapılandırılması gerektiğini düşündükleri saptanmış olup, oluşan olumsuz durumlarla ilgili olarak gerekli çalışmaların yapılmasının önemli olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Konservatuvar, müzik, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, yapılanma.

INVESTIGATION OF ACADEMICS' OPINIONS ON THE STRUCTURE OF TURKISH MUSIC STATE CONSERVATORIES

ABSTRACT

This research was conducted with the aim of “examining the opinions of academicians on the structuring of Turkish Music State Conservatories”. As institutions providing Turkish Music education, the institutional structures of Turkish Music State Conservatories vary across the country. When evaluated historically, it is not known what the source of this difference in the structuring processes of our Turkish Music education institutions, which have a deep-rooted past dating back to the pre-Republican Period, is. For this reason, it is considered important to determine the opinions of academicians on the structuring of Turkish Music State Conservatories. The research is a qualitative case study. The universe of the research is academicians working in Turkish Music State Conservatories in Turkey. Since the exact number of the universe is not known, the research data was provided from the study group. The data was collected with a semi-structured interview form consisting of four questions and analyzed using the content analysis method. After ensuring validity and reliability, face-to-face interviews were conducted with 6 academicians who were determined randomly. According to the findings obtained as a result of the analysis of the data; While all participants found it advantageous for Turkish Music State Conservatories to be structured separately as THM and TSM, they determined that this structure brought about some negative situations. As a result; it was determined that academics thought that

Turkish Music State Conservatories should be structured separately and it was seen that it was important to carry out the necessary studies regarding the negative situations that occurred.

Keywords: Conservatories, music, Turkish folk music, Turkish art music, institutional structuring.

GİRİŞ

Türk kültürünün en önemli öğelerinden biri olan Türk müziği, birçok kültürden beslenmiş ve zengin yapısıyla nesilden nesile aktararak bugünlere gelmiştir. Tarihsel süreç içindeki gelişimi incelendiğinde; halk müziğinde, ozanlık ve âşıklık geleneğinden kaynaklanan sebeplerle solo icraların, sanat müziğinde ise, solo ve toplu icra anlayışının hâkim olduğu görülmektedir. Yine Türk müziği içerisinde yerini alan sanat müziği ise dönemin usta bestekarları, sanatkarları tarafından meşk yöntemiyle ustadan çırağa aktarılarak günümüze kadar gelmiştir. Fakat yapılan araştırmalarda, dilden dile kulaktan kulağa aktarılan geleneksel müziğin Batı müziğine oranla teorik yapılanmasının zayıf olduğu gözlenmiştir (Pelikoğlu, 2011:88). Bu bağlamda Türk müzik kültürü tarihi, süreç boyunca çeşitli kuramlaşma tartışmaları yaşamıştır. İlk adımda bir sınıflama ve isimlendirme arayışı söz konusu olmuştur. Kaçar (2009), bu konudaki görüşlerini şu cümlelerle ifade eder:

“Osmanlı Müziği, Türk Mûsikîsi, Klasik Türk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Tarihi Türk Müziği, Saray Müziği, Şehir Müziği, Köy Müziği gibi pek çok isimlendirmelere muhâtap olmuş mûsikîmize ad koyma çabalarının altında tarihî, sosyolojik, ekonomik, kültürel, siyâsî, psikolojik (sâhiplenme duygusu) nedenleri yatmaktadır” (s.118).

Türk sanat müziği (Tsm) ve Türk halk müziği (Thm)’nin teorik benzerlikleri ve farklılıkları düşünülerek yapılan tartışmalarda, aynı halkın kültürünü yansıtan müzikal değerler olmaları bakımından bu iki türü bir saymak ya da birbirinden ayırmak şeklinde gelişen görüşleri Tura (1997) şöyle ifade eder:

“...Tsm ve Thm birbirinden farklı iki ulusun müzikleri değildir. Bunlar, aynı ulusun, başlangıçta ortak temeller üzerinde oluşmuş, zamanla ufak tefek, yerel, yöresel farklılıklar göstermiş, ama temeldeki birlikteliklerini asla yitirmemiş ezgilerdir. Bu ezgileri objektif, bilimsel bir yaklaşımla incelemek, sınıflandırmak isteyenler, bu temeldeki ortaklıkları gözden kaçırmamaya gayret göstermelidirler...” (s.420).

Bu bağlamda Türk müzik kültürü içerisindeki alanlarda kullanılan dile dair de yakın ilişki bulunmaktadır. Tsm ve Thm alanlarında esasen aynı anlamı ifade etmek için farklı ya da benzer kelimeler kullanılabilmektedir (Öztuna, 2000). Bu terimlerden; makam/ayak, usul/düzen gibi özellikle her iki tür için ortak kullanılan terimlerin aynı biçimde tanımlanmaması, halk müziği ve sanat müziğinin terminolojik olarak birbirinden ayrılmasına sebep olmuştur. Ayrıca, Türk müziğinde metodolojik çalışmaların yeterli düzeye ulaşamaması da ayrılmaya neden olan başka bir sebep olarak değerlendirilmektedir. Tarihsel süreçte yaşanan tartışmaların yanı sıra, zaman zaman istikrarsızlıklar da yaşanmıştır. Örneğin, Osmanlı döneminde en parlak zamanlarını yaşayan Türk müziğinin önemli bir eğitim-öğretim kurumu olan Darülelhan'ın Türk müziği bölümü 1926 yılında kapatılmış ve eğitim-öğretim kesintiye uğramıştır. Herhangi bir eğitim faaliyetinde bulunmamak üzere kapatılan Türk müziği bölümü “alaturka musiki tasnif ve tespit heyeti” adında bir çalışma grubuna dönüştürülmüştür (Katoğlu, 2002:446). Bu sürecin, günümüzde devlet konservatuvarlarında yürütülen eğitim-öğretim faaliyetlerine olumlu-olumsuz etkilerinin olduğu da görülmektedir.

Türkiye’de Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında teorik ve uygulamalı dersler, müzik eğitimi süresi boyunca verilmektedir. Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının mevcut durumları değerlendirildiğinde, Türk müziği eğitimi konusunda farklı yapılanmalar dikkati çekmektedir. Türk müziği geçmişten bu güne Temel Bilimler, Geleneksel Türk Müziği, Türk Müziği gibi olarak adlandırıldılar. Türk Müziği eğitiminin bu iki temel alanı ortak noktaları bulunmakla birlikte bazı noktalarda farklılaşır. Türk sanat müziği eğitimi belirleyen başlıca öğeler; dizesel, çalgısal, ezgisel, ritmsel, biçimsel, sözel ve icrasal öğelerdir (Akdoğan: 2003: 275). Türk halk müziği eğitimi belirleyen başlıca öğeler ise, dizesel, çalgısal, ezgisel, ritmsel, biçimsel, icrasal, ağız, tavır ve düzensel öğeleridir. (Akdoğan, 2003:159). Her iki alanın en belirgin ortak özelliği makamsal oluşları gibi görünse de özellikle icra edilirken ayrıştıkları noktalar ortaya çıkmaktadır.

Günümüz koşullarında Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının sayısının artmasıyla birlikte problemlerinin de arttığı görülmektedir. Eğitim sürecinde Türk Müziği konservatuvarlarının kurumsal olarak neden farklı yapılandırıldığı konusu üzerinde durulması gereken önemli bir nokta olarak dikkate alınması gereken bir husustur. Türkiye’de Türk müziği eğitimi veren hali hazırda kurulu 12 adet Türk Müziği Devlet Konservatuarı bulunmaktadır. Türk müziği, konservatuvar yapılanmalarında büyük oranda “Thm” ve “Tsm” olarak ayrılmaktadır. Son yıllarda kurulmuş olan

birkaç yeni Türk Müziği Devlet Konservatuvarı yapılanmasında Türk müziğinin THM ve TSM bölümlerin tek bir çatı altında birleştirildiği görülmüştür. Son yıllarda kurulan bu konservatuvarların bazılarında ise Çalgı Eğitimi ve Ses Eğitimi bölümü şeklinde bir yapılanmaya gidildiği görülmektedir. Türkiye’de Türk müziği eğitimi veren mevcut konservatuvarların dağılımı tablo 1’de gösterilmiştir.

Sıra	KURUM ADI
1-	Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
2-	İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
3-	Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
4-	Hacı Bayram Veli üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
5-	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
6-	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
7-	Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
8-	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
9-	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
10-	Erzurum Atatürk Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
11-	Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı
12-	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı

Tablo 1. Türkiye’deki Mevcut Türk Müziği Devlet Konservatuvarları.

Türkiye’de bugün itibariyle Türk müziği eğitimi veren konservatuvar yapılanmalarının programları incelendiğinde, bu kurumların dize, çalgı, ezgi, ritim, biçim, icra, ağız, tavır ve düzen öğeleri bakımından ortak noktalarının bulunduğu, ancak alana özel birtakım noktalarda da ayrıştıklarını söylemek mümkündür. Buna göre, konservatuvar programlarının bölümler bağlamında daha yakından incelenmesinin gerektiği değerlendirilmektedir. Tablo 1’de yer alan kurumların bölümler bağlamında analizi yapıldığında; Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, 4 bölümden oluşmaktadır. Bunlar ses eğitimi, Türk müziği, Türk halk oyunları ve müzikoloji

bölümleridir. Türk müziği bölümü kendi içerisinde eğitim programları olarak Thm ve Tsm olarak iki ana sanat dalına ayrılmıştır. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında 7 bölüm bulunmaktadır. Bunlar ses eğitimi, çalgı eğitimi, bestecilik, müzik teknolojisi, müzik teorisi, müzikoloji, Türk halk oyunları bölümleridir. Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında 4 bölüm bulunmaktadır. Bunlar; Türk müziği, ses eğitimi, Türk halk oyunları, çalgı yapımı ve onarımı bölümleridir. Türk müziği bölümü, konservatuvarın 'Temel Bilimler Bölümü' adıyla kurulan ilk bölümüdür. Daha sonra ismi değişerek Türk müziği olmuştur. Bünyesinde Türk sanat müziği ve Türk halk müziği olmak üzere iki ana sanat dalı yer almaktadır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında 3 bölüm bulunmaktadır. Bunlar çalgı eğitimi, ses eğitimi ve müzikoloji bölümleridir. Ses ve çalgı bölümlerinin amacı Türk halk müziği ve Türk sanat müziği alanlarında öğrenci yetiştirmek olarak belirtilmiş olup bölüm yapılanmalarında herhangi bir ayrıma gidilmemiştir. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında tek bir bölüm bulunmaktadır. Türk müziği bölümü 4 ana sanat dalına ayrılmaktadır. Bunlar; Türk din musikisi, klasik Türk musikisi, Türk halk müziği, üflemeli ve vurmali çalgılar ana sanat dallarıdır. Yani Türk müziği bölümü burada dini müzik, klasik musiki ve halk müziği olarak üç ana bölüme ayrılmıştır. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında tek bir bölüm vardır. Çalgı eğitimi bölümü Tsm ve Thm olarak ayrılmamıştır. Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında 3 bölüm bulunmaktadır. Çalgı eğitimi, sahne sanatları ve ses eğitimi bölümleri kendi içerisinde ayrı ayrı yapılanmaya gitmemiş, Türk müziği bir bütün olarak düşünülmüştür. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında tek bölüm bulunmaktadır. Türk müziği bölümü kendi içerisinde Tsm ve Thm anabilim dalı olarak ayrılmıştır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Geleneksel Türk müziği ve Türk halk oyunları olarak iki bölümdür. Geleneksel Türk müziği bölümü Tsm ve Thm anabilim dalı olarak ayrılmaktadır. Erzurum Atatürk Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında 2 bölüm bulunmaktadır. Bunlar; Müzikoloji ve Türk Müziği bölümleridir. Türk Müziği bölümü kendi içerisinde THM ve TSM anasanaat dallarına ayrılmıştır. Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında 2 bölüm bulunmaktadır. Bunlar Türk müziği ve müzikoloji bölümleridir. Türk müziği bölümünde ayırım yapılmamış, Türk müziği çatısı altında birleştirilmiştir. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarında

3 bölüm bulunmaktadır. Bunlar; müzik, müzik teknolojileri ve Türk halk oyunları bölümleridir. Müzik bölümünde Türk müziği ayrı ayrı yapılandırılmaya gidilmemiştir.

Türk Müziği Konservatuvarlarının programları ayrıntılı olarak incelendiğinde, bazı kurumlarda Türk müziği eğitiminin Türk halk müziği ve Türk sanat müziği olarak ayrıldığı, bazı kurumlarda ise herhangi bir ayrıma gidilmediği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, kurumlar arasındaki bu yaklaşım farklılıklarının nedenleri bilinmemektedir. Konservatuvar programları hazırlanırken, Türk Müziği eğitiminin genel ihtiyaçlarının neler olduğuna dair bilimsel çalışmalar yapıldıktan sonra belirlenecek ihtiyaçlara göre, konservatuvarların kuruldukları bölgelerin yöresel ilgi alanlarına göre ya da bu kurumlarda eğitim verecek yetişmiş akademisyenlerin oluşturdukları insan kaynaklarına göre belirlenip belirlenmediği, araştırılması gereken başka bir nokta olarak değerlendirilmektedir.

Amaç ve Önem

Bu bağlamda araştırmanın amacı, “konservatuvarlarda görev yapmakta olan akademisyenlerin konservatuvarların yapılanmalarına ilişkin görüşlerini analiz etmek” ve bir durum tespiti yapmaktır. Literatürde, ülkemizde Türk Müziği Devlet Konservatuvarı eğitiminin yükseköğretim düzeyinde yapılması bağlamında yapılmış çeşitli çalışmalar mevcuttur. Ancak bu kurumlarda yürütülen eğitim-öğretim faaliyetlerinin asli unsurları ve sürecin paydaşları olan akademisyenlerin görüşlerinin alınması suretiyle ortaya konulacak yeni veriler ve bu verilerin sağlayacağı farklı bakış açıları da önemlidir. Bu bağlamda araştırmanın, konuyla ilgili yapılacak olan başka bilimsel çalışmalara sağlayacağı veriler ve literatüre katkısı bakımından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Çalışma Grubu

Araştırma evrenini Türkiye’deki Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında görev yapmakta olan akademisyenler oluşturmaktadır. Evrenin tam sayısının bilinmemesi ve tamamına ulaşılabilme olasılığı bulunmaması nedeniyle araştırma evrenini temsilen örneklem olarak “çalışma grubu” alınmıştır. Bu bağlamda çalışma grubu, yansızlık ilkesi gereği rastlantısal (random) olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu rastlantısal (random) yolla seçilen Sivas, Burdur, Erzurum ve Konya’daki Türk Müziği Devlet Konservatuvarında, Türk Müziği Bölümlerinde görev yapan akademisyenler oluşturmuştur. Araştırmada görüşme yapılan uzmanlar; üniversitelerin Türk

müziği, Türk sanat müziği veya Türk halk müziği bölümlerinde eğitim veren akademisyenlerden oluşmaktadır.

Eğitim Düzeyi	Çalıştığı Kurum	Mezun Olduğu Üniversite Lisans/Yüksek Lisans/Doktora	Akademik Unvan	Kıdem
Doktora	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı Türk Müziği Bölümü	Araştırma Görevlisi	5 yıl
Doktora	Necmettin Erbakan Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Necmettin Erbakan Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümü	Öğretim Görevlisi	6 yıl
Doktora	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Balıkesir Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümü	Öğretim Görevlisi	8 yıl
Doktora	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü	Doçent Doktor	26 yıl
Doktora	Atatürk Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü	Doçent Doktor	15 yıl
Doktora	Atatürk Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü	Öğretim Görevlisi	10 yıl

Tablo 2. Çalışma Grubunda Yer Alan Katılımcıların Özellikleri.

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmanın çalışma grubunun altı (6) akademisyenden oluştuğu görülmektedir. Çalışma grubunda yer alan akademisyenlerin dağılımı; 2 Doçent, 1 Araştırma Görevlisi ve 3 Öğretim Görevlisi şeklindedir. gerçekleşmiştir.

Veri Toplama Aracı

Akademisyenlerle yapılan görüşmelerde araştırmanın problem cümlelerine yanıtlar bulabilmek amacıyla yarı yapılandırılmış bir görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunda kullanılmak üzere oluşturulan madde havuzunda 5 soru yer almış, madde havuzunda yer alan sorular kapsam geçerliği ve güvenilirliğin sağlanması amacıyla alan uzmanlarının görüşüne sunulmuştur. Görüşme formunda yer alan soruların geçerlik ve güvenilirliği için 3 alan uzmanının görüşleri alındıktan

sonra 1 soru madde havuzundan çıkarılmış ve toplam 4 sorudan oluşan veri setine son şekli verilmiştir.

Araştırmada yer alan katılımcılarla yüz yüze görüşme yapılmıştır. Birebir görüşmeler, akademisyenlerin uygun olduğu bir zaman diliminde randevu alınarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların izniyle görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmeler sırasında, araştırmanın alt problemlerine derinlemesine yanıtlar bulabilmek için bu soruların haricinde akademisyenlere gerektiği yerlerde sorular sorularak konuyla ilgili daha açıklayıcı cevaplar alınması planlanmıştır. Görüşmeler sonunda, yapılan ses kayıtlarının transkripsiyon işlemi gerçekleştirilmiştir. Transkripsiyon işlemi sonrasında, elde edilen verilerin analizi aşamasına geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşmeler sonucunda elde edilen ham veriler “içerik analizi tekniği” kullanılarak analiz edilmiş ve tema, alt-tema ve kodlar belirlenmiştir. Elde edilen bulgular tablolastırılarak yorumlanmıştır. İçerik analizi, “insanların söyledikleri ve yazdıklarının açık talimatlara göre kodlanarak nicelleştirilmesi, sayısallaştırılması süreci olarak tanımlanabilir. Bu yaklaşımın özünde yazılan ve söylenenlerin kategorileştirilmesi ve ne sıklıkta olduklarını saymak yatar” (Balcı, 2001).

YÖNTEM

Bu araştırma; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu tarafından 05.02.2025 tarihinde, GO 2025/939 nolu karar sayısı ile onaylanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemine göre yapılandırılmıştır. Nitel araştırmalar; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi olguları doğal ortamlarında ve bir bütün içerisinde ortaya koymayı amaçlayan araştırmalardır (Yıldırım, Şimşek, 2005: 39). Araştırmaya kaynak oluşturan veriler, tarama modeline bağlı olarak nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan “görüşme formu” ile elde edilmiştir. Katılımcılarla yüz yüze yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, daha sonradan kod açımı yapılarak betimlenmiştir. Veri seti 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcılara ait ünvan, kıdem, çalıştıkları kurum gibi demografik bilgiler; ikinci bölümde ise araştırmacı tarafından oluşturulan ve daha sonradan 3 alan uzmanı ile görüşülerek kapsam geçerliği ve güvenilirliği sağlanan toplam 4 maddelik yarı yapılandırılmış görüşme soruları yer almaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile derinlemesine bilgi edinmek amaçlanırken görüşme esnasında konu dağılabilir ve gereksiz konularla vakit kaybı yaşanabilir (Büyüköztürk vd., 2008:160). Bu nedenle yüz yüze yapılan

görüşmeler sırasında konu dışına çıkılması olasılığına karşı araştırmacı ara sorular ile konunun dağılmasına engel olacak şekilde merkezden-çevreye bir bütün halinde odak noktasında kalınmasını sağlamıştır. Elde edilen bulgular, tablolaştırılarak betimlenmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın birinci sorusu; “*Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarında okutulan Thm/Tsm müfredatları incelendiğinde öğretim programlarında benzerlik ve farklılıklar görülmektedir. konservatuvarınızdaki yapılanmayla ilgili görüşlerinizi kısaca yazabilir misiniz? Sizce nasıl olmalıdır?*” şeklindedir. Katılımcıların birinci araştırma sorusuna verdikleri yanıtların analizinden elde edilen bulgular tablo 3’de gösterilmiştir.

Tema	Kodlar	f (Tekrar Sıklığı)	% (yüzde)
Öğretim Programları	Burada Thm/Tsm ayrı ayrı yapılandırılmıştır.	3	50
	Burada Thm/Tsm birleştirilerek yapılandırılmıştır.	2	33
	Burada Türk müziği ses eğitimi-çalgı eğitimi- temel bilimler ana sanat dallarına ayrılarak yapılandırılmıştır.	1	17
	Toplam	6	100
Öğretim programlarına öneri	Thm ve Tsm ders müfredatı olarak ayrı ayrı yapılanmalıdır.	5	83
	Türk müziği ses eğitimi-çalgı eğitimi- temel bilimler gibi ana sanat dallarına ayrılarak yapılandırılmalıdır.	1	17
	Toplam	6	100

Tablo 3. Birinci Soruya İlişkin Çalışma Grubunun Kullandıkları İfadelerin Genel Dağılımları.

Tablo 3’te yer alan bulgular incelendiğinde, tablonun iki bölümden oluşturulduğu görülmektedir. İlk olarak katılımcıların çalıştıkları kurumlardaki Türk müziği yapılanmasına dair bilgilere yer verilmiştir. Çalışma grubunda yer alan altı akademisyenin çalıştıkları kurumlara dair verdikleri cevaplara göre %50’lik dilimde yığılma olduğu gözlenmiştir. “Burada Thm/Tsm ayrı ayrı yapılandırılmıştır.” kod açılımıyla katılımcıların çoğunluğu Türk müziğinin ayrı ayrı yapılandırıldığı konservatuvarlarda görev yapmaktadır. %33’lük azımsanmayacak bir orana sahip diğer kod açılımına göre Tsm ve Thm alanlarının birleştirilerek yapılandırıldığı kurumların olduğu

elde edilen önemli bulgular arasındadır. %17'lik orana sahip bir diğer kod açılımına göre bir katılımcının çalıştığı kurumda Türk müziği 3 ana sanat dalına ayrılmıştır. Diğerlerinden farklı bir yapılanma olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablonun ikinci kısmında ise Türk müziği müfredatının yapılanmasına dair katılımcı görüşleri yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre %83'lük yüksek bir oranla katılımcılar Türk müziği müfredatlarının Thm ve Tsm olarak ayrı ayrı yapılandırılması gerektiğini savunmaktadır. %17'lik bir orana göre Türk müziği, ses eğitimi-çalgı eğitimi-temel bilimler gibi ana sanat dallarına ayrılarak yapılandırılmalıdır.

Aşağıda, birinci soruya ilişkin görüşlerden bazı örnekler sunulmuştur:

Konservatuvarımızdaki yapılanma öğrencinin öğretmenlik, akademik ve bilimsel ortamlarda tecrübesini artırmak, farklılıklar sunmak, sanat bilgisinin yanında bilimsel bilgiyi ve disiplinler arasılığını pekiştirmek amacıyla müfredat yapılanması tercih edilmiştir. (K5)

Dersin hocası Tsm kökenliyse dersler Tsm, Thm kökenliyse Thm olarak işlenmektedir. Öğrenci açısından baktığımızda bireysel çalgı dersinde Tsm çalgısı seçen ve onun üzerine eğitim alan öğrenci, "Toplu İcra", "Repertuvar" gibi derslerde Thm icra etmek zorunda kaldığında ya da tam tersi durumda bazı zorluklarla karşılaşmaktadır ve bu durumdan haklı olarak şikayet etmektedir. Bana göre Tsm ve Thm'de kullanılan ses sistemleri, değiştirici işaretler, tavır ve üslup gibi farklılıklardan dolayı bu iki alan ayrılmalı ve farklı ana sanat dalları olarak yapılanmalıdır. (K3)

Konservatuvarımızda her iki müzik türünün eğitimi birlikte verildiği için müfredat her iki alana hitap edecek biçimde hazırlanmıştır. Teoride güzel gibi görünen bu yapı uygulamada bazı sorunlara yol açmaktadır. (K4)

Araştırmanın ikinci sorusu; “Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarından bazılarında geleneksel müziklerin kurumsal olarak ayrı ayrı yapılandığını görüyoruz. Sizce bu durumun avantajları ve dezavantajları nelerdir?” şeklindedir. Katılımcıların birinci araştırma sorusuna verdikleri yanıtların analizinden elde edilen bulgular tablo 4'te gösterilmiştir.

Ana tema	Alt tema	Kodlar	f (tekrar sıklığı)	% (yüzde)
----------	----------	--------	--------------------	-----------

Türk Müziği Devlet Konservatuvarları müfredatlarının Thm ve Tsm olarak ayrı yapılandırılması	AVANTAJ	Öğrenci Thm veya Tsm alanındaki geleneksel yapıyla ilgili derinlemesine bilgi sahibi olacaktır.	6	18.2
		Öğrenci Thm alanında ağız-şive ve yöre özelliklerini tam manasıyla sergileyebilecektir.	6	18.2
		Öğrenci Tsm alanındaki icra-üslup ve tavrı tam manasıyla sergileyebilecektir.	6	18.2
		Öğrenci alana özgü çalgı-nazariyat- usul- ses eğitimi derslerini derinlemesine öğrenebilecektir	5	15.1
		Konservatuvarın kurulma amacı olan alana özgü müzisyenler yetiştirilebilir.	4	12.1
		Öğrenci alanındaki repertuvarda branşlaşma sağlayacaktır.	3	9.1
	DEZAVANTAJ	Öğrenci tarafından Thm ve Tsm birbirinden apayrı Bölümler olarak değerlendirilebilir.	2	6.1
		Ayrı ayrı yapılandırılması durumunda öğrenci, Türk Müziği bünyesindeki bir diğer alanla ilgili bilgi sahibi olamayacaktır.	1	3
	Toplam		33	100

Tablo 4. İkinci Soruya İlişkin Çalışma Grubunun Kullandıkları İfadelerin Genel Dağılımları.

Tablo 4’te yer alan bulgular incelendiğinde, katılımcıların %18.2 oranla hepsinin ortak olarak belirttiği 3 ifade yer almaktadır. Bunlardan ilki öğrencilerin Thm veya Tsm alanındaki yapıyla ilgili derinlemesine bilgi sahibi olacağıdır. Katılımcıların birbirinden tamamen bağımsız bir şekilde ortak bir paydada buluşarak belirttiği bir diğer ifadeye göre ise öğrencilerin Thm ve Tsm olarak ayrı ayrı yapılandırılan bir bölümde çalgı olarak sergileyecekleri icrayı tam manasıyla öğrenerek mezun olacağıdır. Sözelimi Thm alanından mezun olan bir ses öğrencisi ağız-şive ve yöre özelliklerini, ya da örneğin bir bağlama öğrencisi tezene kalıbını yöre tavrını vererek icra sergileyecektir. Yine Tsm alanında da icra-üslup ve tavrı tam manasıyla sergileyebilen öğrenciler mezun olacaktır. Tabloya göre %15.1 orana sahip bir benzer görüş de öğrencilerin alana özgü çalgı-nazariyat- usul- ses eğitimi derslerini derinlemesine öğrenebileceği şeklindedir. Daha genel bir ifade olarak %12.1 ile “konservatuvarın kurulma amacı olan alana özgü müzisyenler yetiştirilebilir” ifadesi karşımıza çıkmaktadır. “Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının ayrı ayrı

yapılandırılmasına dair son avantaj olarak %9.1 oranla öğrencilerin alandaki repertuvarı branşlaşma sağlayacaktır” ifadesi olarak belirtilmiştir.

Dezavantaj olarak ise tabloda iki ifadeye yer verilmiştir. Katılımcılardan ikisine ve % 6.1’lik bir yüzdelik dilime göre öğrenci tarafından Thm ve Tsm alanları birbirinden ayrı bölümler olarak değerlendirilebilir. Yine bir başka yakın görüşe ve %3’lük yüzdelik dilime göre ayrı ayrı yapılandırılması durumunda öğrenci, geleneksel Türk müziği bünyesindeki bir diğer alanla ilgili bilgi sahibi olamayacaktır.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, araştırmaya katılan akademisyenlerin araştırma sorusuna verdikleri yanıtların belli bir alanda yığılma gösterdiği, heterojen bir dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Akademisyenlerin verdikleri yanıtlar, araştırma sorusunun kuruluş biçimi nedeniyle 2 ana tema altında ayrılmaktadır. Bu ana temalar kurumsal yapılanmalar Thm ve Tsm olarak *ayrılmalı* veya *ayrılmamalı* şeklinde belirlenmiştir. Akademisyenlerin verdikleri yanıtların analizi sonucunda bu 2 ana tema etrafında oluşan alt temalar *avantajlı* ve *dezavantajlı* şeklindedir. Araştırmaya katılan akademisyenler, konservatuvar yapılanmalarının Thm ve Tsm alanlarına göre bir arada ya da ayrı ayrı yapılanmalarını avantajlı ve dezavantajlı olarak değerlendirmişlerdir. İkinci soruya verilen yanıtlardan oluşan tablo 4’e göre katılımcıların %100’ü kurumsal yapıların ayrılmasını; öğrencilerin derinlemesine bilgi sahibi olmalarına olanak tanınması, ders içerikleri farklılığı, çalgı icrası, nazariyat bilgisi, usul bilgisi, ses eğitimi, icra, üslup, tavır, repertuvar bilgisi ve branşlaşma kod açımları ile *alana özel derinleşme sağlama* ve *performansa olumlu etki* kodlarını kapsayan cevaplarla “avantajlı” olarak değerlendirmişlerdir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin hepsinin ortak görüşü konservatuvar yapılanmalarında Thm ve Tsm olarak ayrı bir yapılanmaya gidilmesi gerektiği olsa da bu duruma yönelik iki dezavantaj olabileceği belirtilmiştir. Katılımcılardan %33’ü kurumsal yapıların ayrılmasını; hakimiyet alanı geniş müzisyen yetiştirilmesine olumsuz etki, alanların öğrenciler tarafından ayrıştırılması riski, kültürel zenginliğe olumsuz etki kod açımları ile *alanlara olumsuz etki* ve *performansa olumsuz etki* kodlarını kapsayan cevaplarla “dezavantajlı” olarak değerlendirmişlerdir.

Aşağıda ikinci soruya ilişkin görüşlerden bazı örnekler sunulmuştur:

Geleneksel müziklerden yaptığım çıkarım başlıca Tsm ve Thm türleri, dolayısıyla bu iki tür üzerinden fikirlerimi sunacağım. Bence olması gereken geleneksel müziklerin (Tsm ve Thm) ayrı ayrı ele alınmasıdır. Her ne kadar Tsm ve Thm aynı kökten beslense de bu iki türün de kendine özgü çok önemli uzmanlık alanları vardır. Daha açık bir

ifadeyle; Tsm ve Thm'nin genel bilgileri mevcut derslerde veya konuya yönelik oluşturulacak yeni/yenilikçi ders başlıkları altında öğrencilere bir arada verilebilir ancak konu detaya inilerek kapsamlı bir şekilde ele alınacaksa kesinlikle ayrıştırılması gerekir. (K1)

Türk halk müziği ve Türk sanat müziği eşit yoğunlukta olduğu durumda üslup ve tavrısal özelliklerin pekişmeyeceği, iki müzik arasında üslup tavır ayrılıklarının fark edilemeyeceği birbirine karışması açısından dezavantajlı olacaktır. (K2)

Evet haklısınız bazı konservatuvarlar yalnızca Tsm gibi tür bazlı olarak yapılandırılmış durumda. Böylesi bir yaklaşımda ben avantajdan ziyade dezavantajların olacağını söyleyebilirim. Anadolu müzik kültürü hafızası, oldukça geniş bir yapıya sahiptir. Konservatuvar olarak nitelendirilen kurumlar bu bağlamda kültürel köklerinde var olan her türlü müzik türü, kültürü ve yapısından beslenmelidir. Aksi halde yapılan eğitim ve icranın kültürel geçmişi, performans ve gelenek bağlamında zayıf ve eksik kalacaktır (K6)

Araştırmanın üçüncü sorusu; “*Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarından bazılarında geleneksel müziklerin kurumsal olarak birleştirilerek yapılandırıldığını görüyoruz. Bu durumun sizce yararları nelerdir*” şeklindedir. Katılımcıların birinci araştırma sorusuna verdikleri yanıtların analizinden elde edilen bulgular tablo 5’te gösterilmiştir.

Ana Tema	Alt Tema	Kodlar	f (tekrar sıklığı)	% (yüzde)
Türk Müziği Devlet Konservatuvarları müfredatlarının Thm ve	AVANTAJ	Türk Müziğinde temel düzeyde eğitim vermek amacıyla yapılabilir.	4	10.8
		Öğrenci Thm ve Tsm’ de var olan teori ve icradaki farklılıkları temel düzeyde kavrayabilir.	3	8.2

	Geleneğin bir bütün olarak düşünülmesi, geleceğe doğru aktarılması açısından önemlidir.	2	5.4
	Alana hâkim kaliteli müzisyen yetiştirilemez	6	16.2
	Her iki alanla ilgili teorik ve uygulamalı dersler birbirinden ayrı olduğu için öğrencide kafa karışıklığına sebep olabilir.	6	16.2
	Alanında branşlaşmadan mezun, her iki müzik türüne de hâkim olamayan müzisyenlerin mezun edilmesine yol açabilir.	5	13.5
	Usul bilgisi Tsm ve Thm için farklı ders içeriklerini barındırdığı için tek müfredatta birleştirmek mümkün olmayabilir.	5	13.5
	Thm ve Tsm'nin birlikte verilmesi yöreselliği ve üslubu bozabilir.	4	10.8
	Nazariyat bilgisi Thm müfredatı içerisinde bulunmadığı için Thm öğrencilerine okutulması gerekli değildir.	2	5.4
	Toplam	37	100

Tablo 5. Üçüncü Soruya İlişkin Çalışma Grubunun Kullandıkları İfadelerin Genel Dağılımları.

Tablo 5'te yer alan bulgular incelendiğinde, katılımcılar Türk Müziği Devlet Konservatuvarları müfredatlarının Thm ve Tsm olarak birleştirilmesiyle oluşacak avantajlara yönelik üç farklı ifade kullanmışlardır. Bunlardan %10.8'lik bir yüzdelik oranla 4 katılımcımızın belirttiğine göre bu tür bir yapılanma Türk müziği ile ilgili temel düzeyde eğitim vermek amacıyla yapılabilir. %8.2 oranla üç katılımcının ifade ettiğine göre ise öğrenciler Thm ve Tsm' de var olan teori ve icradaki

farklılıkları ancak temel düzeyde kavrayabilir. Bu yapılanmaya avantaj olarak son kullanılan ifade diğerlerine göre %5.4'lük bir yüzdelik dilime sahiptir.

Tabloya göre dezavantaj olarak tüm katılımcıların ortak iki görüşü vardır. %16.2'lik orana sahip görüşlerden ilki alana hâkim kaliteli müzisyen yetiştirilemeyeceği görüşü, bir diğeri de her iki alanla ilgili teorik ve uygulamalı dersler birbirinden ayrı olduğu için öğrencinin kafasının karışabileceğine sebep olabileceğidir. Türk müziğinin anlaşılması ve geleceğe doğru aktarılması önemlidir. %13.5 orana sahip bir başka görüşe göre bu yapılanma, alanında branşlaşmadan, her iki müzik türüne de hâkim olamayan müzisyenlerin mezun edilmesine yol açabilir. Tabloya göre %13.5 oranında beş katılımcının ortak görüşüne göre Usul bilgisi Tsm için farklı Thm için farklı ders içeriklerini barındırmaktadır. Müfredat birleştirildiğinde bu durum öğrenciye dezavantaj olarak yansıyacaktır. Dört katılımcımıza ve diğer ifadelere göre %10.8 oranla Thm ve Tsm müfredatlarının birleştirilerek verilmesi yöreselliği ve üslubu bozabilir. Son olarak %5.4'lük oranla iki katılımcıya göre nazariyat bilgisi düşünüldüğünün aksine Thm içerisinde yer almaz.

Elde edilen bulgular ışığında, üçüncü soruya ilişkin verilen yanıtlardan oluşan tablo 4'e göre katılımcıların %66'sı *Türk müziğinde temel düzeyde eğitim vermek amacıyla yapılabilir* kod açılımıyla; %50'si *Öğrenci Thm ve Tsm' de var olan teori ve icradaki farklılıkları temel düzeyde kavrayabilir* kod açılımıyla ve %33'ü *Geleniğin bir bütün olarak düşünülmesi, geleceğe doğru aktarılması açısından önemlidir* kod açılımıyla Thm ve Tsm müfredatlarının birleştirilmesini "avantajlı" olarak değerlendirmiştir.

Katılımcıların %100'ü kurumsal yapıların birleşmesini; *Alana hâkim kaliteli müzisyen yetiştirilemeyeceği ve her iki alanla ilgili teorik ve uygulamalı dersler birbirinden ayrı olduğu için öğrencinin kafasının karışabileceğine sebep olabileceği* kod açımları ile "dezavantajlı" olarak değerlendirmişlerdir. Yine katılımcıların çoğunluğunun ortak görüşüne göre; *alanında branşlaşmadan, her iki müzik türüne de hâkim olamayan müzisyenlerin mezun edilmesine yol açabileceği, Usul bilgisi Tsm ve Thm için farklı ders içeriklerini barındırdığı için tek müfredatta birleştirmek mümkün olmayacağı, Thm ve Tsm'nin birlikte verilmesinin yöreselliği ve üslubu bozabileceği. Nazariyat bilgisi Thm müfredatı içerisinde bulunmadığı için Thm öğrencilerine okutulması gerekli görülmediği* kodlarını kapsayan cevaplarla Thm ve Tsm müfredatlarının birleştirilmesini "dezavantajlı" olarak değerlendirmişlerdir.

Aşağıda üçüncü soruya ilişkin görüşlerden bazı örnekler sunulmuştur:

...amacı öğrencilere bu iki müzik türünde de genel bilgiler vermekse -özellikle temel seviyedeki öğrenciler için- faydaları olabilir ancak yukarıda da belirttiğim gibi eğer konu detaylı olarak ele alınacaksa kesinlikle ayrıştırılması gerekmektedir. Örneğin bir Arguvan ağzı uzun havayı veya bir şarkıyı temel seviyedeki öğrenciye -Thm, Tsm öğrencisi olması fark etmez- genel hatları ile öğretebiliriz. Ancak konu bütün alt dinamikleri ile (üslûp, tavır, ağız, hançere vb.) herhangi bir formu veya türü tam anlamıyla öğretmekse, burada alan uzmanlığı ortaya çıkmakta hem öğrencinin hem de eğitiminin yeterli seviyesi rol oynamaktadır. Sonuç olarak Tsm ve Thm aynı kökten beslenen, deyim yerindeyse bir ağacın dalları şeklinde ele alınabilir ve doğrudur da ancak konu alan uzmanlığı ve tam anlamıyla yeterlilik olarak ele alındığında, kesinlikle örnek olarak verdiğim bu iki türün de kendine özgü iç dinamiklerinden dolayı ayrı ayrı ele alınmasının gerekliliğini savunduğumu belirtmek isterim. (K1)

Toplumda var olan her türlü kültürel, sanatsal ve müzikal öğeden beslenerek eğitimi tamamlamış bir müzik eğitimcisi veya sanatçısı, kendi kültürel değerlerini tanıtmaya, icra etmeye ve geliştirmeye adına daha verimli çalışarak olumlu yönde içerisinde bulunduğu topluma katkı sağlayacaktır. Kurumsal yapılanmalarda bu tarz oluşabilecek durumlar üzerinden yapılanmalarının kurgulanmasının yararlı olacağını düşünüyorum. Çünkü kültür zaman içerisinde oluşan bir olgu olduğu için, bu olguya hizmet edecek bireylerinde benzer şekilde harman olması gerekmektedir. Aksi halde meydana gelecek aksaklıklar kültürün temel yapı taşlarının eksilmesine ve giderek yok olmasına sebep olabilecektir. Nitekim bir kültürel unsurun korunması ve yaşatılmasında birincil unsurlardan birisi var olduğu toplumda onu gelecek nesillere taşıyacak olan bireylerdir. (K2)

Halk müziği ve Sanat müziği dallarının birleşmiş halde olduğu konservatuvarlar da elbette mevcut. Buralarda yürütülen derslerden teorik olanların birlikte olması müzik kültürünün öğrencinin zihninde daha sağlam oturması konusunda bir avantajdır. Ancak belirttiğimiz üzere müziğin icrâsı hususunda üslûp ve tavır olarak belirleyici bir takım farklılıkların da doğru oturtulması gerekmektedir. Türk müziğinde teorinin ruh bulup hayata dönmesi için icrâ şarttır. İcrâyı bir ruh olarak düşündüğümüzde ruhun doğru bedenle bütünleşmiş olması elzemdir. Sözü edilen iki müzik türü aynı kültüre ait olsa bile anlatımındaki farklılıkların iyi derecede yansıtılması gerekir. Kısaca iki türün

birleşmiş olduğu konservatuvarlarda bir dezavantaj oluşmaması adına icrâ ve teorinin dikkatli işlenmesi gerekmektedir. (K5)

Araştırmanın dördüncü sorusu; “Konuyla ilgili ulaşabileceğimiz her bilgi çok kıymetli. Sizin ayrıca eklemek istedikleriniz var mı?” şeklindedir. Katılımcıların birinci araştırma sorusuna verdikleri yanıtların analizinden elde edilen bulgular tablo 6’da gösterilmiştir.

Tema	İfadeler	f (tekrar sıklığı)	% (yüzde)
Türk Müziği Devlet Konservatuvarları müfredatlarına ilişkin diğer görüş ve öneriler	Geleneksel müziklerin tek bir başlıkta birleşme çalışmaları olumlu görünmektedir.	1	20
	Akademisyenler, kendi uzmanlık alanlarına ilişkin dersleri yürütmelidir.	1	20
	Disiplinli ve özverili çalışmalarla Thm ve Tsm’nin yapısını bozmadan çağdaş müzikler ortaya koyabiliriz	1	20
	Thm ve Tsm alanlarının tek bir müfredatta birleştirilmesi kültürel zenginliği kısırlaştırabilir.	1	20
	Değişen ve yozlaşan halkla birlikte Thm ve Tsm de miladını doldurmuştur.	1	20
	Toplam	5	100

Tablo 6. Dördüncü Soruya İlişkin Çalışma Grubunun Kullandıkları İfadelerin Genel Dağılımları.

Tabloda yer alan bulgular incelendiğinde, son soruya verilen cevaplar arasında tüm yüzdelik dilimlerin eşit dağıldığı görülmektedir. Bunun sebebi neredeyse her katılımcının son bir görüş ekleyerek görüşmeyi tamamlamasıdır. İlk olarak %20’lik oranla bir katılımcı geleneksel müziklerin tek bir başlıkta birleşme çalışmalarını olumlu bir gelişme olarak gördüğünü belirtmiştir. Yine %20’lik oranla başka bir katılımcının aktardığına göre akademisyenler, kendi uzmanlık alanlarına ilişkin dersleri yürütmelidir. Bu bulguya göre; Türk Müziği devlet konservatuvarlarında kimi derslerin alan uzmanı olmayan hocalar tarafından yürütüldüğü yorumu yapılabilir. %20’lik oranla başka bir katılımcı, disiplinli ve özverili çalışmalarla Thm ve Tsm’nin yapısını bozmadan çağdaş müzikler ortaya koyulabileceğini belirtmiştir. Aynı orana sahip diğer bir görüşe göre Thm ve Tsm alanlarının tek bir müfredatta birleştirilmesi kültürel zenginliği kısırlaştırabilir. Son olarak %20’lik orana sahip bir diğer görüşe göre değişen ve yozlaşan halkla birlikte Thm ve Tsm zamanını doldurmuş olup, gelenek geçmişte kalmıştır.

Elde edilen bulgular ışığında, dördüncü soruya ilişkin verilen yanıtlardan oluşan tablo 6'ya göre; 5 katılımcı birbirinden bağımsız 5 görüş daha bildirmiştir. Tabloya bakıldığında bu görüşlerin ilk etapta Türk müziği devlet konservatuvarları ve Türk müziğine yönelik genel öneriler şeklinde olduğu göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra %20 oranla belirtilen *Thm ve Tsm alanlarının tek bir müfredatta birleştirilmesi kültürel zenginliği kısırlaştırabilir* ifadesi çalışma için dikkat çekici niteliktedir.

Aşağıda üçüncü soruya ilişkin görüşlerden bazı örnekler sunulmuştur;

Aynı müziğin iki farklı kolu olan Tsm – Thm için üslup-tavır farklılıkları birbirinden ayırt edici özelliklerdir. Birbirine karışması yöreselliği ve üslubu bozabilir. Kültürel zenginliği kısırlaştırabilir. Bunlar dikkat edilmesi gereken hususlardır (K2)

Azerbaycan örneğine baktığımızda kendi milli çalgılarını ve müziklerini Batı'nın enstrümanlarını da kullanarak ve yine Batı'nın kural ve kaideleriyle armonik olarak düzenleyerek icra ettiklerini görmekteyiz. Disiplinli ve özverili çalışmalarla bizim de bunu başarabileceğimizi ve çağdaş müzikler ortaya koyabileceğimize inanmaktayım. Bunun yanında Türk müziği çatısı altında Tsm ve Thm gibi çok kıymetli musikilerimiz olduğu ve bu zenginliklerimizi özlerini bozmadan icra etmeye devam etmemiz gerektiğini düşünmekteyim. (K3)

Şu an geleneksel müzik dediğimiz konu geçmişte gelenekte yaşanan müzikler tabii ki günümüz geleneğindeki Türk müziği kavramı ve Türk müziği algısı farklı bir boyuttadır çünkü artık geleneğinde yaşayan insanlar olmadığı için halk kavramı da bununla beraber değişmiştir yani halk müziği kavramıyla Türk Sanat müziği kavramının geleneğinde yaşatılması süreci artık tamamlanmıştır. (K5)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre; konservatuvar yapılanmaları içerisinde görev yapan akademisyenler, Türk müziğinin iki türü olarak Thm ve Tsm alanlarının ayrılması ya da tek bir çatı altında birleştirilmesi noktasında farklı görüşlere sahiptir.

Araştırma sorularına yönelik elde edilen bulguların analiz edilmesi ile ulaşılan sonuçlara göre; Araştırmaya katılan akademisyenlerin %83'ü kurumsal yapılanmalarda Thm ve Tsm ayrımını *avantajlı* bulurken, %17'lik kısmı Türk müziği konservatuvarlarının Türk Müziği çatısında Ses Eğitimi-Çalgı Eğitimi-Temel Bilimler gibi bir yapılanmayla müfredat oluşturması gerektiğini

belirtmiştir. Elde edilen bu bulguların yanı sıra her iki yapılanmayla birlikte *avantaj* ve *dezavantajların* oluşabileceğini değerlendirmiştir. Bu durumda, konservatuvarlarda görev yapan akademisyenler arasında kurumsal yapılanmaların ayrılması bağlamında bir görüş birliği olduğunu söylemek mümkündür.

Katılımcılar; ders içeriklerinin farklı olması, çalgı icrası, nazariyat bilgisi, usul bilgisi, ses eğitimi, üslup ve tavır kazanımı, repertuvar bilgisi ve branşlaşma boyutlarında konservatuvarların farklı kurumsal kimliklerle yapılanmış olmalarını avantajlı olarak değerlendirmişlerdir.

Akademisyenlerin verdikleri yanıtlar çerçevesinde kurumların ayrı ayrı yapılanmalarının belirli bir alana ait teorik ve pratik kazanımların daha ayrıntılı bir şekilde verilebilecek olması bakımından olumlu sonuçlarının olacağı değerlendirilmektedir. Thm ve Tsm Konservatuvarlarının ders içeriklerinin bu bağlamda zenginleştirilmesi, Türk müziğinin derinliklerinin daha iyi anlaşılabilmesi ve nesillere aktarılabilmesi bakımından önemli olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin tümü Türk Müziği devlet konservatuvarlarının ayrı ayrı yapılanmasını desteklese de bunun yanı sıra oluşan bazı dezavantajları da belirtmişlerdir. Her iki müzik türünü de tanıyan, temelde teorik ve pratik anlamda her iki türe de hakimiyet sağlayabilen müzisyenlerin yetiştirilmesine olumsuz etki edecek olması, konservatuvar öğrencilerinin algıları bakımından Thm ve Tsm alanlarının birbirlerinden çok ayrı alanlarmış gibi düşünülmesine neden olması, bu bağlamda Türk müziğinin zenginliği üzerinde olumsuz etki yaratması boyutlarında konservatuvarların farklı kurumsal kimliklerle yapılanmış olmalarını dezavantajlı olarak değerlendirmişlerdir. Akademisyenlerin verdikleri yanıtlar çerçevesinde kurumların tek çatı altında yapılanmalarının Türk müziğinin her iki türünün tarihi ve sanatsal derinliklerinin tanınması, müzisyenlerin icra kabiliyetlerini her iki alanı da kapsayacak şekilde geliştirebilmesi ve zenginleştirebilmesi bakımından önemli olduğu söylenebilir.

Araştırma verilerinden elde edilen sonuçlar bağlamında, araştırmaya katılan akademisyenlerin görüşleri belirli bir noktada yığılma göstererek Türk Müziği Devlet Konservatuvarlarının ayrı ayrı yapılandırılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bunun yanı sıra, akademisyenlerin konservatuvar yapılanmaları ile ilgili olarak bazı rahatsızlıklarının olduğu, bu rahatsızlıkların giderilmesi noktasında gerekli çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir. Ülkemizde sanatçı yetiştirmek amacıyla yapılandırılmış olan konservatuvarlarla ilgili yürütülecek olan bu ve buna benzer çalışmaların, daha geniş katılımı, daha büyük örneklem grupları ile tekrarlanmasının

literatüre ve Türk müziğine sağlayacağı olumlu katkılar bakımından gerekli ve önemli olduğu değerlendirilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akdoğu, O. (2003). *Türk Müziği'nde Türler ve Biçimler*. İzmir: Meta Basım.
- Balcı, A. (2001). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (14. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları
- Delen, Thm. (2012). *TRT Repertuvarında Bulunan Evç Makamı ve Misket Ayağındaki (Dizisindeki) Türkülerin Makamsal – Teknik Yönden İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (26. baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Katoğlu, M. (2002). *Cumhuriyet Türkiye'sinde Eğitim, Kültür, Sanat*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Özkan, İ. Thm. (1994). *Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri – Kudüm Velveleleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Öztuna, Thm. (2000). *Türk Musikisi Kavram ve Terimler Ansiklopedisi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Pelikoğlu, M. C. (2011). *Türk Müziğinde Terminoloji Sorunu: Geleneksel Türk Halk Müziği ve Geleneksel Türk Sanat Müziğine Yansımaları*. Sanat Dergisi (18), 81-89.
- Tura, Thm. (1997). *Türk Halk Müziğinde Karşılaşılan Ezgi Çizgilerinin İncelenmesi ve Sınıflandırılması*. V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 420.
- Yahya Kaçar, G. (2017). *Klasik Türk Mûsikîsi ve Klasik Türk Edebiyatı Arasındaki Etkileşim*. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 3(1), 117-137.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Traditional Turkish Music, one of the most important elements of Turkish culture, has been nourished by many different cultures and has been passed down from generation to generation with

its rich structure. When examining its historical development, it is observed that solo performances dominate Turkish Folk Music due to the traditions of minstrelsy and bardism, while both solo and ensemble performances are prevalent in Turkish Classical Music. Turkish Classical Music, which is also a part of the broader category of Traditional Turkish Music, has been transmitted to the present day through the *meşk* method, an oral and practical master-apprentice teaching tradition by master composers and performers of their time. However, research has shown that, compared to Western music, the theoretical structuring of traditional music, which has been transmitted orally and aurally, is relatively weak (Pelikoğlu, 2011:88). In this context, the history of Turkish musical culture has experienced various theoretical debates over time. At the initial stage, efforts were focused on classification and terminology.

In recent years, the number of Turkish Music State Conservatories has been on the rise, along with the challenges they face. One of the key issues is the institutional separation of Turkish Classical Music (TSM) and Turkish Folk Music (THM), two genres that share common musical elements but are structured differently within educational settings. This institutional distinction raises questions about the rationale behind such segregation during the education process.

Currently, there are 12 Turkish Music State Conservatories in Turkey offering education in Traditional Turkish Music. In most of these institutions, Turkish Music is categorized into THM and TSM departments. However, some of the newer conservatories have adopted a more integrated approach, bringing all branches of Turkish Music under a unified structure.

Upon examination of conservatory curricula across these institutions, it is evident that there are shared foundational elements such as verse, instrumentation, melody, rhythm, form, performance, dialect, musical attitude, and hierarchical order alongside distinctions shaped by field-specific content. Therefore, there is a need to investigate conservatory programs more thoroughly at the departmental level.

While some conservatories maintain distinct departments for TSM and THM, others do not enforce this separation. The reasoning behind these differing institutional models remains unclear. Whether the curricula are shaped based on scientific studies of the educational needs of Traditional Turkish Music, regional cultural interests, or the qualifications and specialties of academic staff, remains a point of inquiry.

PURPOSE AND IMPORTANCE

This research aims to analyze the perspectives of academicians working in conservatories regarding institutional structuring and to conduct a situational assessment. Although there is existing literature on Turkish Music State Conservatory education at the higher education level, the unique insights of academicians who are key stakeholders in these educational institutions have not been sufficiently explored.

The findings from this study are expected to contribute valuable data to the academic field, offering new perspectives and supporting future studies that aim to improve Turkish Music education. In this regard, the study is considered important both for its contribution to the existing literature and for its potential to guide policy and curriculum development.

METHOD

This study was designed using a qualitative research methodology, which seeks to understand social phenomena in their natural context through methods such as observation, interviews, and document analysis (Yıldırım & Şimşek, 2005: 39). The main data source was an interview form, a tool commonly used in qualitative research and based on the survey model.

Data were collected through face-to-face interviews with participants and subsequently transcribed and analyzed. The data set comprises two sections: the first includes demographic information such as participants' titles, years of service, and affiliated institutions; the second includes four semi-structured interview questions created by the researcher and validated for content and reliability by three field experts.

Although semi-structured interviews are valuable for obtaining in-depth information, they also risk diverging from the central topic (Büyüköztürk et al., 2008: 160). To mitigate this, the researcher guided the interviews carefully, ensuring focus remained on the main subject. The findings were organized and presented in tabular form.

CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS

The analysis of the qualitative interview data revealed that a significant majority approximately 83% of the participating academicians support the institutional separation of Turkish Folk Music (THM) and Turkish Classical Music (TSM). These respondents argue that distinct structuring allows for the preservation of the unique characteristics, pedagogical needs, and stylistic elements

of each genre. On the other hand, a smaller yet notable portion of the participants (17%) advocate for a unified curriculum framework. This integrated model would bring together Voice Education, Instrument Education, and Basic Music Sciences under a single institutional roof that holistically represents Turkish Music as a broader discipline.

Academicians in favor of separation emphasized several pedagogical and practical benefits. These include increased diversity in course offerings, more specialized and effective instruction in instrument performance and vocal training, enhanced delivery of theoretical and procedural knowledge, and stronger development of genre-specific stylistic competence and repertoire familiarity. It was concluded that maintaining distinct institutional identities contributes to more focused, in-depth training, allowing students to develop expertise in their chosen field more effectively.

Nevertheless, participants also identified some critical drawbacks associated with the bifurcated structure. One major concern is the potential hindrance it may pose to the development of versatile musicians capable of engaging with both THM and TSM traditions. Furthermore, the institutional separation may inadvertently reinforce the perception among students and even educators that these two branches of Turkish Music are completely unrelated or incompatible. This false dichotomy could, in the long term, undermine the cultural integrity, richness, and continuity of Traditional Turkish Music, which has historically drawn upon a broad range of influences.

In light of these findings, a hybrid or integrative model is recommended one that preserves institutional autonomy while simultaneously promoting collaborative programmatic design. Such a model would support interdisciplinary learning opportunities and provide students with exposure to the full spectrum of Turkish Music traditions. It would also enable institutions to offer joint or cross-departmental courses, workshops, and performance projects that bridge the gap between THM and TSM, thereby fostering mutual understanding and artistic synergy.

Although the prevailing consensus among the study participants favors maintaining separate institutional structures, the presence of critical viewpoints signals the need for comprehensive evaluations of the current system. These concerns reflect an ongoing debate within academic circles regarding the most effective structural and curricular strategies for advancing Turkish Music education in higher institutions.

To further enrich the academic literature and inform policy-making processes, future research should aim to replicate this study with larger and more diverse sample groups, encompassing different conservatories, regions, and educational contexts. Broader participation would provide more generalizable data and help uncover regional or institutional nuances that may influence opinions. Such studies would be instrumental in generating evidence-based recommendations for curriculum development and structural reform in music education.